

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ, ԱՐՈՒԵՍԳԻՏԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն ամսոյ սիւրբը:
 Բաժանորդագրեմ է կամիկի վճարելիք ծարրեմ 8 ֆր.
 — 4 յր.: — վեցամսեայ 5 ֆր. — 2 յր. 50 կոպ.:
 Մէկ թիւ առանձին կը վաճառուի 1 ֆր. — 50 կոպ.:
 Խոխագրութեան կեանքումս վարյուն է՝ վիճմաւ, Մի-
 թարեան Միաբանութեան Մալը վճարը:

Արեւելք՝ Ե Կուստանդնուպոլիս եւ Ե Զփեռնիս՝ Ուլը
 Միաբանութեան վաճառորդներէն կը դրու-
 նուի ստանց ծախքու ծախքոյ:
 Արեւելքի ուրիշ քաղաքներուն համար՝ յիշույ վա-
 ճառորդներէն կը սկսի ծախքու ծախքը հաշուելի:
 Ժանուարուց ստանձնեալ սակարկութեամբ:

ԲՈՎՈՅԳՐԱԿԱՆ ԹԻՒՆ

- ՌԵՍՊՈՒՄԵՆՆԵՐ
- ՄԱՏՏՆԱԳՐԱԿԱՆ — Պր. Ամմաոս Եվայկը-Լեռնու-
 Ֆէլա եւ Երիտը Հայոց:
- ԼԵՋՈՒԱՆԱՆԱԿԱՆ — Վրապեթեմա՝ Աշխարհաբազու:
 ԳՐԱԿԱՆ — Պատմութեան Հայ Երագրութեան: —
 Թաղի Երիցու պատմական մէկ գործը: (Նոր
 ծնողգիր):
- ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ — Առածը Խոտորըզուց:
- ԲՈՐՈՅՈՒՄՆԵՐ
- ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆՈՐԱՂԷՊ — Գաւսեթեալ:
- ՍՏԵՆՈՒՄՆԵՐ
- ՆՈՐԱՆՈՒՐՈՒՄ — ՏՆՏՆԱԿԱՆ — ՄԱՆՐԱՆՈՒՐՈՒՄ
 ՀԱՆՏԻՍ ՅՈՒՍԱՄՆԵՍ ՀՈՒՍՄԱՐՈՒԹԵՆ ՄԱՅՐ
 ՎԵՆԱՅ ՄՈՒԹԱՐՈՒՄԵՆ ՄՈՒՍԱՆՈՒԹԵՆ ԻՎՐՆՆԱՍՍ
- ՔՆՂՈՔՈՒՄՆԵՐ ԵՅՅՈՒԹԻՒՆ

Ա Ռ Մ Ո Ւ Ր Մ Ե Ա Մ Ա Յ

ՍԱՑԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

ՊՐ. ԱՄՆԱՅ ԲՈՅՈՒՄՆԵՐ-ԼԵՐՆԵՓԷԼՏ ԵՐ ԵՐԿԻՐ ՀՅՈՅՈՒՄՆԵՐ

(Ըրու-ն-ի-Ի-ն-ի)

Պր. Հայոց սնորհանք:

Հոս իբրեւ ի պատշաճ տեղ ուղի փորձենք
 Հայ ազգին սերնդեան վրայ լուսմեարուծիւն
 տալ, առանց մեր յետագայ պատմեակաց վրայ
 պայծառ ընդարձակ խօսելու:

Թէեւ Երանեանց ազգակից Հայոց նախնա-
 կան ծագումն ազատ առապելաց մէջ կ'անե-
 րեւութանայ, սակայն ճշմարիտ ազգաբանական
 ծագը հիմեալ է մարդկային պատմութեան ա-
 ուարին գարուց վրայ: Արդարեւ չի համաձայնիր
 Հայոց ամենահին առասպելական պատմութիւնը
 Ս. Գրոց հետ. զի մինչդեռ Հայ պատմութիւնը
 ազգին նախահայրը զՀայի, զոր մէք իբրեւ աի-
 տանալուն պէտք եմք երեւակայել, Յաբեթէ

յառաջ եկեալ կը գնէ, Ս. Գրոց ազգաբանական
 ցանկերուն մէջ Հայի անունը չի յիշատակուի:
 Ըստ Ս. Գրոց (Շննքոց ԳԼ. Ժ. 2—4) Յաբեթի
 թոռանց, որոնցմէ մին կը համարուի Հայի, ա-
 նուանք ի Գոմերայ եւ ի Յաւանայ էին՝ Աբբա-
 նազ, Հոսիփայ, Թոգարմա, Եղիսա, Թարշիշ,
 Գիթիմ եւ Գոգամիմ:

Որովհետեւ մեր պաշտօնը չէ ազգաց ան-
 նահին առասպելները ճշդել եւ ուղղել կը
 մեանք ուրեմ Հայկայ՝ Յաբեթի թոռան վրայ:
 Եանուն իւր Հայք իրենց երկիրը Հայաստան
 (Haïasdan) անուանցին. իսկ Հայկայ սերունդը
 Հայիզան (Haigasan, անշուշտ՝ Haigassan):

Հայի ի սկզբան անդ Բաբելոն գաղթեց եւ
 հոն Բէլ թագաւորը սպաննեց: (Բէլ, ուրեմն
 ոչ զմարդ, այլ զատուած մը): Ետեւ իւր սե-
 րնդով՝ երեքհարիւր հսկայազուն արամէք Հայ-
 րենիք գարձաւ եւ բնակութիւնը հաստատեց
 յայսկոյս Արարատայ ի Տարուն գաւառի, որուն
 պայծառ Եփրատայ գաւառաց ի մասնաւորի
 Մուշ քաղքին սահմանաց մէջ ըլլալը, հետա-
 զօտութիւնք անուղղակի կը հաստատեն:

Քսենոփոն իբրեւ առաջին սկանաստեա
 Հայկայ հայրենեաց վրայ խօսած էր: Արմենակ
 Հայկայ թոռն առաջին անգամ գաղթականու-
 թեան ձեռնարկեց, եւ իւր բոլոր ազգատոհմ-
 միւ առաջակողման լեռանց վրայէն՝ բարձրագա-
 գաթ լեռներէ պարսպեալ գաշտակայր մը կ'իջ-
 նայ. իսկ հարաւակողմն ողջունեց զԱրմենակ
 «պիտակաբախ գագաթամբ (զարդարեալ) ձեր
 ոմն լեռուն ի մէջ երիտաւորացեալ լեռանց»,
 (Խոր. Ա. Գրք. ԺԲ): Խօսքն հարկաւ Երաւա-
 ձորոյն եւ Արարատայ վրայ է: Արմենակ հիւսի-
 սակողման լեռանց միոյն ստորոտը գաղթականու-
 թիւն մը հիմնեց, զոր յանուն որդւոյ իւրոյ Աւե-
 րաձ անուանեց: Այս անուամբ կը յորջորջուի